

fluència d'aquesta potser ensordí la inicial *ǧ* en *č*, si bé en realitat ignorem si és *Xu-* o *Ju-* tenint en compte la pron. apitxada de Vilamarxant.

Els components d'aquesta combinació els retrobem en altres NLL valencians: *As-šēbī* 'els abeurats' pot haver donat l'*Aixéber* pda. de les Valls de Segó (xxx, 16.4), sigui per una grossera imitació amb *-r* del fonema 'ain o per un cas de la ultracorrecció valenciana de la *-r* emmudida darrere vocal àtona (*cälzer*, *péndrer*).

Miscel·lània de MOSSARABISMES escadussers amb inicial x. Incloent-hi els noms romànics del nostre Migjorn, estranys al català conegut.

EL XACARELL

Partida de Vilamarxant (xxx, 110.10). Probt. derivat d'un mossàrab *šēkér* = sequer de panses, petit edifici que abunda en aquest terme, i encara és més conegut en la zona Cast.Pna.-Sueca (*DECat.* vii, 626b26-35), sigui per a les panses o per a l'arròs; es pot tractar d'un dim. català d'aquest mot, o bé d'un col·lectiu com *sequeral* amb pron. arabitzada *šēkerāl*.

De la mateixa arrel: *El čākāl* te. Benissa (xxiv, 91.16) (a la zona dels *sequers* en *riurau*) deu venir de *šēkār* amb altre tractament mossàrab del sufix *-ARIUM*, i la *r>l* per la pron. morisca. En el te. de Pego, registre *El čikāl* (xxxiii, 107.5), que també s'explica així segons verssemblança; més aviat que per l'àr. *šiqāl* 'brunyidura, allisament' que no daria compte de la X. El nom recorda un NP magrebí *šīkar* transcrit *Chikeur* a Algèria (*GGAlg*) i també marroquí *beni Chicar*, cabila al N. de Melilla (Mtz.Ruiz, *Rev.Dial y Trad.Pop* xxii, 318ss.). Però si això no serà aràbic (?) com creu l'articulista¹ ni bereber, serà coincidència casual, si no és que vingui d'un nom portat pels moriscos valencians expulsats el 1611.

¹Cf. tanmateix *šukr* «grates» en *RMa.* i NPP *šīkur* o *šēker* en Hess, p. 33.

XACRA

Barraca de *čākra*, te. Altea (xxxv, 154.13) i Cova de *čākera* te. Albaida (*DECat.* ix, 499b25). *Xàquero* no deu anar amb el cat. *xacra* 'malura senil' (car aquest mot en el P. Val. no té *-r*); sinó amb el val. *xàquera* 'dansa típica', parent del cast. *jácara* (*DECH* 50 i *DECat.* ix, 448).

EL XAP

Camí del čap, a la Vall de Gallinera, te. Benialf

(xxxiii, 119.17). Com tots o la major part dels noms següents en *xap-* sembla ser un derivat de *xapar* 'badar, partir, fer esclatar' (*DECat.*); aquest segurament per un pas entre roques; altres amb accs. com 'esquei' o 'roca' o 'vessant partit, dissociat'. *Xapar* segurament és mot onomatopeic en últim terme, però en gran part almenys, provinent del mossàrab, cf. it. *zappa* 'aixada' [Dante]. I el grup del cast. *chapa* (*DECH*). En tot cas dona fe de l'existència d'aquest verb en mossàrab el fet d'haver passat a l'àrab granadí, on degué haver-hi verb *čappap* (·II· forma), car consta el part. pass. *mučāppap* 'esclafat', en «*manḡar muchāpap*: «nariz roma» en *PAlc.* (320.25).

Barranc de la *čapa*, te. Xàbia (xxxiii, 82.13).

¹⁵ *La Xapa*, accidents de la costa d'Eivissa, un d'ells en el te. de Sta. Eulàlia (Nomencl. Marít. n° 21, altres. n° 101, 106).

Xapaferro. Racó de ~, te. Xixona (J.G.M., 1935, n° 5), compost del verb: per obrir-hi pas s'esmussarien els pics i magalls de ferro.

Lo Čapuli o *Čapulís*, nom d'un indret del te. de Guardamar (xxxvi, 142.12) sembla al·lusiú al mal nom d'un que el treballà, a cops de ferramenta.

Son Xapeta, mall., te. Campanet (Masc., 10B11), que jo vaig oir pronunciat *šipōta*. Partint d'aquesta alteració: *Can Xipos*, te. Sencelles, malnom de Can Florit (xl, 116.3, Masc. 19G1).

El Xapó (el *čapō*), pda. de camps, a banda de la partió entre Sollana i Almussafes (oït en aquest poeble. xxx, 192.5) i a Benifaió. Pot ser també un derivat del verb *xapar*, format ja en mossàrab, si bé també podríem pensar que sigui un *čāpūn* pl. aràbic de *čep* prolongament mossàrab del ll. CIPPUS en el sentit de 'cep de vinya', o 'soca', car ens consta *chipp* «cepo, prisió» (*PAlc.* 166a35); *chapín* «chapín de mujer» (ib.) i el nostre *xipella* 'especie d'avarca' mossarabisme de significat semblant (i cf. *xipellar* infra).

XAPARRA

Barranc, en el Maestrat, afl. dr. del riu Montlleó: «los barrancos de Penyalgosa, del Amor, *Chaparra*, ⁴⁵ Gaviota ---» (Gimeno Michavila, *BSCC* xv, 308) = cast. *chaparro* 'matorral, seto' (*DECH* ii, 328).

XARXET, Xarxanet i formes semblants

Xarxet, pda. de Castelló de les Gerres (xxxii, 15.5). Sens dubte del ll. vg. CERCETUM 'alzinar' de CERCU = ll. cl. QUERCUS 'alzina'; V. el nostre article *Cercèdo* (i variants), supra. Com en aquestes formes del cat. ⁵⁵ central, en mossàrab s'hi han barrejat i sumat uns parònim.